

Az olvasástól a megértésig

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 4Mózes 14:34; Dániel 9:23; 10:11-12;
Jónás 3:3-10; Lukács 24:25-27; 2Péter 3:11-13

„Amikor Fülöp odafutott, hallotta, hogy Ézsaiás prófétát olvassa, és megkérdezte tőle: Érted is, amit olvasol!” (ApCsel 8:30, RÚF)?

Egyházunk *Dániel próféta könyvének* lapjaiból született meg, onnan, amit ebben a negyedévben fogunk tanulni. Most, amikor belekezdünk, az alábbi pontokat kell észben tartanunk, hogy azok vezessenek bennünket a tanulmányunk során.

Először is, mindig emlékezzünk arra, hogy Krisztus áll *Dániel próféta könyvének* középpontjában, ahogyan az egész Biblia középpontjában is!

Másodszor, *Dániel próféta könyvének* szerkezete irodalmi szépséget is mutat, ami szintén az írás fő céljának megértését segíti.

Harmadszor, világosan látni kell a különbséget a klasszikus próféciák és az apokaliptikus próféciák között. Ez is a hasznunkra lesz majd Dániel próféciáinak és például Ézsaiás, Ámós vagy Jeremiás próféciáinak a megkülönböztetésében.

Negyedszer, miközben Dániel idői próféciáit tanulmányozzuk, tisztában kell lennünk azzal, hogy *Dániel próféta könyvének* próféciái nagy időintervallumokon ívelnek át, amelyek az év-nap elv szerint mérendők.

Ötödször pedig, emeljük ki, hogy *Dániel próféta könyve* nem csupán profetikus információt közöl, hanem a mai, személyes életünkre nézve is nagy jelentőséggel bír!

DÁNIEL PRÓFÉTA KÖNYVÉNEK KÖZPONTJA: KRISZTUS

Olvassuk el Lk 24:25-27, Jn 5:39 és 2Kor 1:19-20 verseit! Milyen értelemben mondható, hogy Krisztus a Szentírás középpontjában áll?

Nincs kétség afelől, hogy Jézus áll a Szentírás középpontjában, és ez *Dániel próféta könyvére* is vonatkozik. Például, az 1. fejezet megmutatja: bár csak korlátozott mértékben és nem tökéletesen, de Dániel tapasztalata hasonlítható Krisztuséhoz, aki lejött a mennyből, hogy a bűnössé lett világban éljen és szembeszálljon a sötétség erőivel. Dánielt és társait Isten krisztusi bölcsességgel ruházta fel, hogy megállhassanak a babiloni kultúra kihívásai között. A 2. fejezet a végidei (eszkatológiai) kő képével mutatja be, hogy majd Jézus országa váltja fel a világ országait. A 3. fejezetből kitűnik, hogy Krisztus ott volt hűséges szolgálói mellett a tüzes kemencében. A 4. fejezetben Isten egy időre eltávolította Nabukodonozort a birodalom trónjáról, hogy megértse: „*a Felséges uralkodik*” (Dán 4:29, RÚF). A „*Felséges uralkodik*” kifejezés arra emlékeztet, hogy Krisztus mint az „*emberfia*” (Dán 7:13) veszi át a hatalmat és az országot, ahogyan azt *Dániel próféta könyvének* 7. fejezete is felvázolja. Az 5. fejezetben olvashatunk Belsazar király haláláról, illetve arról, ahogyan Babilon elesett a tivornyázással és dorbézolással töltött éjjelen, amikor is a perzsák elfoglalták a várost. Ez a kép előrevetíti Sátán vereségét és a végidei Babilon megsemmisülését, amikor Krisztus és angyalai győzelmet aratnak fölöttük. A 6. fejezetben a Dániel elleni cselszövés a Jézussal szemben felhozott, a főpapak által koholt hamis vádakra emlékeztet. Továbbá Dáriusz királynak sem sikerült megkímélni Dánielt, bármennyire próbálkozott, mint ahogyan Pilátus is hiába igyekezett Jézust felmenteni (Mt 27:17-24). A 7. fejezet bemutatja, hogy Krisztus, az „*emberfia*” átveszi a hatalmat a birodalomban, uralkodik népe fölött. A 8. fejezet Jézust a mennyei szentély papjaként ábrázolja, a 9. fejezet pedig áldozatként mutatja be, akinek a halála újból megerősíti a szövetséget Isten és a népe között. A 10-12. fejezetek szerint Ő a gonosz erői ellen harcoló hadvezér, Mihály, aki győzedelmesen kiszabadítja Isten népét a halál hatalma alól. Tartsuk tehát észben, hogy *Dániel próféta könyvének* Krisztus a központi alakja! A könyv mindegyik fejezetében van olyan tapasztalat vagy gondolat, ami rá mutat.

Hogyan tanulhatjuk meg, hogy Krisztus mindig az életünk központjában legyen, a küzdelmek, próbák vagy a nagy boldogság és gazdagság idején egyaránt? Miért olyan fontos ez?

DÁNIEL PRÓFÉTA KÖNYVÉNEK SZERKEZETE

Dániel próféta könyvének arám szakaszában (a könyv egyes részeit héberül, más részeit pedig arámul írták) a 2-7. fejezetek lentebb bemutatott szerkezete is alátámasztja ennek a résznek és az egész könyvnek a központi üzenetét:

- A. Nabukodonozor látomása a négy birodalomról (Dániel 2. fejezet)
  - B. Isten megszabadítja Dániel társait a tüzes kemencéből (Dániel 3. fejezet)
    - C. A Nabukodonozor fölötti ítélet (Dániel 4. fejezet)**
      - C'. A Belsazar fölötti ítélet (Dániel 5. fejezet)**
        - B'. Isten megszabadítja Dánielt az oroszlánok verméből (Dániel 6. fejezet)
- A'. Dániel látomása a négy birodalomról (Dániel 7. fejezet)

Az itt bemutatott irodalmi szerkezet középre helyezi a fő üzenetet, így emeli ki. Ebben az esetben C és C' (Dániel 4-5. fejezetei): Isten elveszi az országot Nabukodonozortól (ideiglenesen) és Belsazártól (véglegesen). Tehát a 2-7. fejezetekben arra kerül a hangsúly, hogy Istennek hatalma van a földi királyok felett, Ő emel fel és dönt le birodalmakat. Az ismétlés a mondanivaló közlésének és az üzenet tisztázásának egyik leghatékonyabb módszere. A fáraónak például két álmot adott Isten Egyiptom közvetlen jövőjével kapcsolatban (1Móz 41:1-7). Az első látomásban a hét kövér tehenet hét sovány tehen falja fel. A második álomban hét kéve egészséges búzát hét sovány és beteg kéve nyel el. Mindkét álom ugyanarról szól: a bőség hét esztendejét az inség hét éve fogja követni. Isten *Dániel próféta könyvében* is ismételi. Négy prófétai ciklus van, amelyek egy alapvető szerkezet ismétlései. Ez a struktúra összességében azt mutatja, hogy Istené a legfőbb hatalom. Bár mindegyik fő vázlatprófécia külön látásmódot közöl, együttesen ugyanazt a történelmi időszakot fedik le, ami a próféta idejétől kezdve az utolsó időkig terjed, ahogyan azt a következő táblázat is mutatja:

Dániel 2. fejezet	Dániel 7. fejezet	Dániel 8-9. fejezet	Dániel 10-12. fejezet
Babilon	Babilon		
Médó-Perzsia	Médó-Perzsia	Médó-Perzsia	Médó-Perzsia
Görögország	Görögország	Görögország	Görögország
Róma	Róma	Róma	Róma
Isten megalapítja az országát	A mennyei ítélet az új földhöz vezet el	A szentély megtisztítása	Mihály felkel

DÁNIEL PRÓFÉTA KÖNYVÉNEK APOKALIPTIKUS PRÓFÉCIÁI

Dániel profetikus látomásai más természetűek, mint az Ószövetség többi prófétájának üzenetei. Dániel próféciai az *apokaliptikus prófécia*k kategóriájába esnek, míg a legtöbb ószövetségi prófécia a *klasszikus prófécia*k csoportjához tartozik. A bibliai próféciaik helyes értelmezése szempontjából különösen fontos megérteni a prófétai műfajok közti alapvető különbséget.

Az *apokaliptikus prófécia*knak vannak olyan sajátos jellemzői, amelyek megkülönböztetik azokat az úgynevezett klasszikus próféciaiktól:

Látomások és álmok. Az apokaliptikus próféciaik esetében Isten főként álmat és látomásokat használ, azok által közli az üzenetet a prófétával. A klasszikus próféciaik esetében „*az Úrnak szava*” szól a prófétához, amelyben akár látomások is lehetnek. Ez a kifejezés kisebb eltérésekkel körülbelül ezerhatszázszor fordul elő a klasszikus prófétáknál.

Összetett jelképek. Míg a klasszikus próféciaik esetében csak ritkábban fordul elő szimbolizmus, főként olyan jelképekkel, amelyek életszerűek, addig az apokaliptikus próféciaikban Isten olyan jelképeket és képeket használ, amelyek eltérnek az emberi valóságtól, mint például „keverék állatok” vagy szárnyakkal, szarvakkal ábrázolt szörnyek.

Isteni hatalom és feltétel nélküliség. Az apokaliptikus próféciaik nem kötöttek feltételhez, ellentétben a klasszikus próféciaikkal, amelyek beteljesülése gyakran az emberi reakciótól függ, Istennek Izraellel kötött szövetsége értelmében. Isten az apokaliptikus próféciaik által Dániel napjaitól kezdve az idők végéig felvázolta világbirodalmak felemelkedését és bukását. Ez a fajta prófécia azon alapszik, hogy Isten látja előre a jövőt, Ővé a legfőbb hatalom, és amit kijelent, az az emberi döntésektől függetlenül bekövetkezik.

Olvassuk el Jón 3:3-10 szakaszát! Ez klasszikus vagy apokaliptikus prófécia? Indokoljuk meg a válaszunkat! Mi a helyzet Dán 7:6 versével?

Hasznát vehetjük annak, ha ismerjük az olyan fő prófétai kategóriákat, mint a klasszikus és az apokaliptikus próféciaik. Először is, ezek bemutatják, hogy Isten különféle módszerekkel közöl profetikus igazságokat (Zsid 1:1). Másodsor, ez a tudás segít jobban értékelni a Biblia szépségét és összetettségét. Harmadsor, ennek az ismeretnek a birtokában a Biblia egész bizonyágtételével összhangban magyarázhatjuk a bibliai próféciaikat, helyesen értelmezve „*az igazság igéjét*” (2Tim 2:15, RÚF).

ISTENI IDŐSZÁMÍTÁS

Az apokaliptikus próféciaák történeti megközelítése a következő fontos elv, amire figyelni kell, miközben *Dániel próféta könyvét* tanulmányozzuk. Könnyebben érthető ez az irányzat, amit historicizmusnak is neveznek, ha a preterizmus, a futurizmus és az idealizmus ellentétes nézeteivel vetjük össze. A *preterizmus* általában úgy veszi, hogy a *Dániel próféta könyvében* bejelentett profetikuskemények már megtörténtek a múltban. A *futurizmus* viszont azt állítja, hogy ugyanezek a próféciaák majd csak a jövőben teljesednek be. Az *idealizmus* szerint pedig az apokaliptikus próféciaák általános lelki valóságok jelképei, nem utalnak konkrét történelmi eseményekre. A *történeti iskola* ezekkel szemben azt állítja, hogy Isten az apokaliptikus próféciaakon keresztül a történelem folyamatos eseményeinek sorozatát tárja fel, a próféta napjaitól az idők végéig. Látni fogjuk, miközben *Dániel próféta könyvét* tanulmányozzuk, hogy a könyv minden főbb látomása (Dániel 2., 7-8. és 11. fejezetei) más-más nézőpontból és új részletekkel bővítve ismétli meg ugyanazt a történeti vázlatot. Az adventista úttörők, köztük Ellen G. White is, a történeti iskola nézőpontja szerint értették *Dániel próféta könyve* és *A jelenések könyve* bibliai próféciait.

Olvassuk el 4Móz 14:34 és Ez 4:5-6 szakaszait! A próféták szóhasználatában általában mit jelent a „nap”?

Mindig tartsuk észben azt is, miközben *Dániel próféta könyvét* tanulmányozzuk, hogy a prófétai időt az év-nap elv alapján kell számítani! Azaz a próféciaiban egy nap általában egy valós történelmi évnek felel meg. Így például a kétezer-háromszáz estére és reggelre vonatkozó próféciaát úgy kell érteni, hogy az kétezer-háromszáz évre utal (Dán 8:14). Hasonlóképpen a hetven hét próféciaja alatt négyszázkilencven év értendő (Dán 9:24-27).

Ez a számítás a következő nyilvánvaló okok miatt tűnik helyesnek: 1) Mivel a látomások jelképesek, a jelzett időnek is jelképesnek kell lennie. 2) A látomásokban ábrázolt események hosszú idő alatt bontakoznak ki, egyes esetekben még „*az utolsó*” időkben is, tehát a próféciaához kapcsolódó időintervallumokat is ennek fényében kell értelmezni. 3) Az év-nap elvet *Dániel próféta könyve* is alátámasztja. Ennek egyértelmű példája a hetven hétről szóló prófécia, ami Artaxerxész király korától Jézus, a Messiás eljöveteleig terjed. Tehát az a legegyszerűbb és a leghelyesebb módja a *Dániel próféta könyvében* szereplő prófétai időszak magyarázásának, ha azt az év-nap elv alapján tesszük.

DÁNIEL PRÓFÉTA KÖNYVÉNEK IDŐSZERŰSÉGE MA

Egyedül Istené az uralom az életünk fölött. Még ha rosszul mennek a dolgok, Isten akkor is mindenható és munkálkodik, még a szeszélyes emberi tettek között is, hogy a legjobban gondoskodik a gyermekeiről. Dániel babiloni tapasztalata emlékeztet József egyiptomi és Eszter perzsiai esetére. Mindhárom fiatal idegen országban élt, fogságban, pogány nemzetek elnyomó uralma alatt. Az átlagos megfigyelő számára gyengének tűnhettek, mint akiket elhagyott Isten. Ám az Úr erőt adott nekik és hatalmas módon használta fel őket. Amikor próbával, szenvedéssel és ellenállással nézünk szembe, visszatekinthetünk arra, amit Isten Dánielért, Józsefért és Eszterért tett. Megnyugodhatunk, hogy Ő marad a mi Urunk is, nem hagy el bennünket még a próbák és a kísértések között sem!

Isten a kezében tartja a történelem menetét. Időnként elkeserít a zavaros és céltalan, bűnnel és erőszakkal teli világ, amelyben élünk. A könyv üzenete viszont az, hogy Istené az uralom. *Dániel próféta könyve* minden egyes fejezetében az a gondolat domborodik ki, hogy Ő határozza meg a történelem menetét. Ahogy Ellen G. White mondja: „Az emberiség krónikáiban a nemzetek növekedése, birodalmak felemelkedése és bukása mindig úgy jelenik meg, mint ami az ember akaratától és bátorságától függ. Ezekből a leírásokból úgy tűnik, mintha az események alakulását főleg a hősök hatalma, törekvése vagy becsvágya határozná meg. Isten Igéjében azonban a függöny elgördül, és világosan láthatjuk, hogy az emberi érdekek, hatalmi törekvések és szenvedélyek keresztül-kasul futó szövevénye alatt és fölött egyaránt a mindenható, kegyelmes Isten munkálta csendesen és türelmesen saját akaratát és terveit” (Ellen G. White: *Nevelés*. Budapest, 2015, Advent Kiadó, 151. o.). *Isten példát mutat végidei népének.* Dániel és a barátai például szolgálnak nekünk, akik olyan társadalomban élünk, amelynek a világnézete gyakran ellentétes a Bibliáéval. Ők akkor is hűségesek maradtak Isten Igéjéhez, amikor nyomást gyakoroltak rájuk, hogy a hitük kérdéseiben kössenek kompromisszumot és olyan területeken tegyenek engedményeket a babiloni rendszernek, amelyek következtében nem maradhattak volna meg az Úr melletti elköteleződésükben. Ugyanakkor, amint *Dániel próféta könyve* szintén bemutatja: lehetséges úgy hozzájárulni az állam és a társadalom működéséhez, hogy közben hűségesek maradunk az Úrhoz!

Olvassuk el Dán 9:23, 10:11-12 és Mt 10:29-31 szakaszait! E versek szerint mennyire foglalkoztatják Istent a személyes ügyeink?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A Bibliának az a rendeltetése, hogy eligazítsa azokat, akik meg akarják ismerni Alkotójuk akaratát. Isten adta az embernek a biztos prófétai beszédet. Dánielt és Jánost angyalok keresték fel, sőt Krisztus is eljött, hogy közölje a nemsokára bekövetkező eseményeket. Azok a fontos dolgok, amelyek üdvösségünket érintik, nem titkosak. Isten nem úgy jelentette ki őket, hogy elbizonytalanítsák vagy megtévesszék az igazság őszinte kutatóját. Habakuk által ezt mondta az Úr: *»Írd fel e látomást, és védd táblákra, hogy könnyen olvasható legyen«* (Hab 2:2)! Azok, akik imádkozó szívvel kutatják Isten szavát, könnyen megértik. Minden igaz, őszinte lélek előtt kitarulkozik az igazság világossága. *»Világosság támad fel az igazra«* (Zsolt 97:11). Egy egyház sem jut előre a szentség útján, ha tagjai nem kutatják buzgón, elrejtett kincsként az igazságot” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 449-450. o.).

„Tanulmányozzuk Dániel és társai történetét! Bár az adott környezetükben éltek és minden oldalról kísértés környékezte őket, hogy az énüknek kedvezzenek, mindennapi életükben mégis Istent tisztelték és dicsőítették. Eltökélték, hogy kerülnek minden gonoszságot. Nem voltak hajlandók az ellenség útjára lépni, Isten pedig gazdag áldásokkal jutalmazta őket állhatatos hűségükért” (*Manuscript releases* [Nr. 224], 4. köt., 1990, Ellen G. White Intézet, 169-170. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) *Dániel próféta könyvének tanulmányozása közben kiemelkedik egy igen fontos pont. Isten nemcsak, hogy Úr minden nemzet fölött, hanem személyesen, egyénileg, a legbensőségesebb módon ismer valamennyiünket. Dániel próféta könyve 2. fejezetében álmot adott egy pogány királynak is. Felfoghatatlan közelségről tesz bizonyosságot az, hogy képes egy alvó ember gondolataiba hatolva álmot közölni vele. Ugyanakkor végső soron az Úr irányítja a világ legnagyobb birodalmait is, Ő tudja, hogyan végződik majd minden. Miért találunk nyugalmat és reményt a valóság ilyen bemutatása által? Milyen érzést vált ki bennünk a tudat, hogy ilyen közel van hozzánk az Úr, még a gondolatainkat is ismeri? Miért különösen fontos a kereszt által közvetített ígélet ebben az összefüggésben?*
- 2) *Beszéljünk az osztályban a klasszikus és az apokaliptikus prófécia-ák közti különbségről! Mely példáit láthatjuk ezeknek a Bibliában?*

DÁNIEL HITE ÉS KIVÁLÓSÁGA

„És ada az Isten ennek a négy gyermeknek tudományt, minden írásban való értelmet és bölcsességet; Dániel pedig értett mindenféle látomáshoz és álmokhoz is” (Dán 1:17).

„Dániel szabadulásának történetéből megtanulhatjuk, hogy Isten gyermekeinek a próbában és a fájdalomban pontosan úgy kell viselkedniük, mint amikor a jövő ragyogó kilátásokkal kecsegteti őket és környezetük a lehető legkívánatosabb... Az az ember, akinek szíve Istenre támaszkodik, ugyanolyan a legsúlyosabb próbában is, mint a jó sorban, amikor Istentől fény, az emberektől pedig jóakarát sugárzik reá. A hit felfogja a láthatatlant és megragadja az örök valóságokat...

Dániel államférfiúi élete a Babiloni és a Méd-Perzsa Birodalomban tanúsítja azt az igazságot, hogy a közéleti személynek nem kell... fondorlatosnak, ravasznak lennie, hanem lehet olyan is, akit Isten minden lépésnél eligazít. Dániel, a leghatalmasabb földi ország miniszterelnöke, Isten prófétája is volt, akit a menny ihletett. Ezt a hozzánk hasonló indulatú embert a Szentírás feddhetetlennek jellemzi. Amikor ellenségei alaposabban megvizsgálták ügyintézését, egyetlen hibát sem találtak benne. Dániel megmutatta, hogy mi vé lehet minden közéleti ember, ha megtér, Istennek szenteli életét és indítékai Isten szemében helyesek.

A menny kívánalmainak pontos teljesítése földi és lelki áldásokat hoz. Az Istenhez tántoríthatatlanul hű Dániel, aki szilárd önuralmat gyakorolt, nemes méltóságával és rendíthetetlen becsületességével már ifjú korában megnyerte a felügyeletével megbízott pogány hivatalnok kegyét és irgalmát. Lásd Dán 1:9! Ugyanezek a tulajdonságok jellemezték későbbi életét is. Gyorsan emelkedett fel a Babiloni Birodalom miniszterelnöki tisztségébe. Az egymást követő királyok uralkodása alatt, az egyik nemzet bukása és egy másik világbirodalom felállítása idején olyan bölcsességről és államférfiúi képességekről tanúskodott, olyan tapintatos, udvarias, jószívű és elvhű volt, hogy még ellenségei is kénytelenek voltak megvallani: »Nem találunk semmiféle ürügyet, hogy bevádolhassuk...«” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 338-339. o.).